

UITSPRAAK KLACHTENCOMMISSIE WVGZ
18 maart 2024 (mondelinge uitspraak 7 maart 2024)

Klaagster: Mw. XXXXXXXX, geboren op XXXXXXXX, verblijf houdend in Vincent van Gogh, locatie XXXXXXXX te XXXXXXXX.

Klaagster wordt ondersteund door dhr. XXXXXXXX, patiëntenvertrouwenspersoon (pvp)

Aangeklaagde: Mw. drs. XXXXXXXX, klinisch neuropsycholoog

Zitting: 7 maart 2024 te XXXXXXXX

Klachtnummer: 24.020

1. De klacht

De klachtmelding betreft de aanzegging voor opname accommodatie. Klaagster wil niet opgenomen zijn.

2. De procedure

2.1. Bevoegdheid en ontvankelijkheid

De klachtencommissie (in het vervolg: de commissie) verklaart de klacht ontvankelijk als een klacht in de zin van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz).

2.2. Het verloop van de procedure

- Op 19 februari 2024 heeft de commissie de klacht van klaagster ontvangen. Klaagster heeft de commissie toestemming gegeven voor het inzien van het dossier.
- Op 20 februari 2024 zijn aangeklaagde en de overige betrokkenen zoals bedoeld in artikel 5 van het klachtenreglement, van de klachten van klaagster in kennis gesteld.
- Klaagster heeft geen schorsingsverzoek ingediend.
- Op 20 februari 2024 zijn de schriftelijke uitnodigingen verzonden voor de hoorzitting op 7 maart 2024. De commissie heeft aangeklaagde verzocht een schriftelijke reactie op de klachten in te dienen. De commissie heeft op 4 maart 2024 een schriftelijke reactie ontvangen.
- De hoorzitting heeft op 7 maart 2024 plaatsgevonden. Dezelfde dag is de beslissing, zie punt 7, aan klaagster, aangeklaagde en de pvp medegedeeld (telefonisch).

3. De feiten – voor zover van belang

Klaagster is geboren op XXXXXXXX. Uit de overlegde stukken blijkt dat klaagster lijdt aan een psychische stoornis in de vorm van een waanstoornis van het somatoforme type. Deze stoornis leidt tot ernstig nadeel, gelegen in het bestaan van of het aanzienlijk risico op levensgevaar, ernstig lichamelijk letsel, ernstige verwaarlozing en maatschappelijke teloorgang. Klaagster slaapt erg slecht door de pijn en klachten die zij ervaart en zij is mede als gevolg daarvan sterk vermagerd. Door het gewichtsverlies is tevens haar mobiliteit verminderd, waardoor ze met een rollator moet lopen. Hulpverlening, waaronder de huisartsenzorg, wordt overmatig belast met verzoeken voor somatische zorg, maar dat leidt niet tot een constructieve samenwerking met klaagster omdat zij zich vaak ambivalent opstelt.

Op 8 december 2023 heeft de rechter besloten tot het opleggen van een zorgmachtiging, waarbij onder meer en relevant in het kader van de klachtmelding het toepassen van de verschillende vormen van verplichte zorg; opname in accommodatie is toegewezen.

Op 12 december 2023 heeft de zorgverantwoordelijke klaagster onderzocht en op diezelfde dag is de voorgenomen beslissing met haar besproken.

Op 12 december 2023 wordt de beslissingsbrief aan klaagster overhandigd tot het verlenen van verplichte zorg ter uitvoering van de zorgmachtiging en wordt klaagster namens de geneesheer-directeur schriftelijk in kennis gesteld van de klachtwaardigheid van de beslissingen bij de klachtencommissie en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon en de familievertrouwenspersoon.

De zorgmachtiging loopt tot 8 juni 2024.

4. Toelichting van klaagster

Klaagster heeft ter zitting een toelichting op haar klachten gegeven; deze worden hieronder, voor zover van belang, samengevat en zakelijk weergegeven.

Gevraagd hoe het met klaagster gaat, antwoordt zij dat het slecht gaat. Klaagster vertelt dat zij al 11 jaar een gemiste diagnose heeft en dat haar kaakbotontsteking verkeerd behandeld is. Klaagster heeft een complex regionaal pijnsyndroom met aangezicht. Klaagster is door de huisarts aan Vincent van Gogh verwezen. Eerst heeft zij in XXXXXXXX gezeten en daarna is zij in XXXXXXXX terecht gekomen. Tussendoor heeft zij thuis verbleven. De reden hiervoor is dat de huisarts haar problemen niet begreep.

Gevraagd naar de opname in de accommodatie antwoordt klaagster dat zij is opgenomen voor diagnostiek. Klaagster geeft aan hier niet te willen zijn want het is haar niet duidelijk wat er nu aan de hand is. Klaagster blijft herhaaldelijk aangeven dat zij somatische klachten heeft, dat er meerdere diagnoses zijn gesteld en dat ze geen psychische stoornis heeft. Op de vraag of klaagster op dit moment naar huis kan, blijft zij aangeven dat dit alleen kan wanneer haar eisen door de behandelaar worden ingewilligd en haar partner wordt overtuigd dat het enkel om somatische klachten gaat. Haar partner is op dit moment overbelast waardoor ze hem niet tot last wil zijn.

Gevraagd naar de verlofmogelijkheden geeft klaagster aan dat zij niet naar huis wil op verlof omdat dit te belastend voor haar naasten is. Op de vraag waarom haar klacht dan over de opname gaat terwijl zij niet naar huis wil, geeft klaagster aan dat zij alleen naar huis wil als haar

partner te horen krijgt dat er alleen somatiek speelt. Wanneer wordt aangegeven dat haar wens niet wordt uitgevoerd en klaagster alsnog naar huis kan, geeft zij aan dat als zij een overzicht krijgt van de medicatie uit 2020 met alle bijwerkingen daarvan, dat zij naar huis kan.

Gevraagd of klaagster alles heeft kunnen zeggen wat zij heeft willen zeggen en of er goed naar haar is geluisterd antwoordt zij dat ze een onzichtbaar en uitzichtloos lijden heeft.

Gevraagd of de pvp nog iets wil toevoegen antwoordt hij dat klaagster aangeeft dat zij geen psychische problemen heeft en alleen somatische klachten die haar laten lijden. Hierdoor wordt tevens niet voldaan aan de beginselen van proportionaliteit, subsidiariteit, doelmatigheid en veiligheid.

5. Weerwoord van aangeklaagde op de klacht

Ter zitting heeft aangeklaagde verweer gevoerd; dit wordt hier onder, voor zover van belang, samengevat en zakelijk weergegeven.

Gevraagd naar de opname antwoordt aangeklaagde dat klaagster is opgenomen voor diagnostiek. Dit is ook de grondslag voor de beschikking. Aangeklaagde geeft aan dat wordt gekeken naar mogelijkheden om het lijden van klaagster te verminderen. Er zijn verschillende onderzoeken gedaan. Klaagster heeft ook onderzoeken (somatisch en psychologisch) geweigerd. Nu komt er een periode waarin er adviezen worden gegeven aan klaagster en naasten en voor een deel kan worden verhelderd wat er speelt en wat niet. Dit wordt dan ook met het XXXXXXXX besproken. Er wordt nu gekeken naar hoe klaagster weer naar huis kan en met welke ondersteuning. Op dit moment is het nog moeilijk om aan te geven wat hier voor nodig is. Klaagster heeft moeite om voor zichzelf te zorgen en te eten. Bij opname heeft klaagster meer rust dan thuis.

Gevraagd naar de toekomst antwoordt aangeklaagde dat klaagster de mogelijkheid heeft om met verlof naar huis te gaan. Klaagster maakt hier geen gebruik van want zij wil haar partner niet tot last zijn. De pijn wordt nu vanuit psychologisch perspectief bekeken en er wordt gezocht naar een meer integrale behandeling. Klaagster is hier echter ambivalent in en lijkt vast te zitten in haar lijden.

6. Overwegingen van de Klachtencommissie

Gelet op de ingebrachte stukken en wat ter zitting is besproken komt de commissie tot de volgende overwegingen.

De commissie heeft bij de klacht de rechtmatigheid van de verplichte zorg ter uitvoering van de door de rechter op 8 december 2023 toegewezen zorgmachtiging en de daarbij vastgestelde vormen van verplichte zorg te beoordelen.

Artikel 8:9 WvGGZ bepaalt dat de zorgverantwoordelijke ter uitvoering van de crisismaatregel, machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of de zorgmachtiging een beslissing tot het verlenen van verplichte zorg niet neemt, dan nadat hij:

- a. zich op de hoogte heeft gesteld van de actuele gezondheidstoestand van betrokkene,
- b. met betrokkene over de voorgenomen beslissing overleg heeft gevoerd, en
- c. voor zover hij geen psychiater is, hierover overeenstemming heeft bereikt met de geneesheer- directeur.

Allereerst en meer in het algemeen overweegt de commissie dat verplichte zorg bij psychiatrische patiënten een ernstige inbreuk is op hun persoonlijke levenssfeer en/of lichamelijke integriteit. Deze inbreuk dient dan ook met de nodige waarborgen omkleed te zijn. Daarom worden er op zowel juridisch als medisch gebied eisen gesteld aan het mogen toepassen van verplichte zorg. Op juridisch gebied moet verplichte zorg voldoen aan de gronden van de Wvvgz en aan vormvoorschriften als vastlegging van het zorgplan en het uitreiken van een voldoende gemotiveerde schriftelijke kennisgeving van de verplichte zorg.

Verplichte zorg is een ultimum remedium. Als verplichte zorg noodzakelijk is, moet gekozen worden voor de minst ingrijpende vorm en zo kort mogelijk. Verplichte zorg moet voldoen aan de uitgangspunten van subsidiariteit, proportionaliteit, doelmatigheid en zorgvuldigheid.

De commissie overweegt dat uit de beslissingsbrief van 12 december 2023 blijkt dat het gedrag van klaagster leidt, als gevolg van een psychische stoornis, tot ernstig nadeel. Vanuit deze problematiek en een gebrek aan ziektebesef- en inzicht rondom haar psychische kwetsbaarheid vertoont klaagster gedrag waarbij ze voortdurend redeneert en rumineert. Daarnaast is klaagster voortdurend met haar somatische toestand bezig waardoor zij nauwelijks eet waardoor maatschappelijke teloorgang zichtbaar is.

De zorgverantwoordelijke heeft zich 12 december 2023 op de hoogte gesteld van de gezondheidstoestand van klaagster en haar onderzocht. Zij heeft dezelfde dag overleg met klaagster gehad over de voorgenomen beslissing. De beslissing is op schrift gesteld en voorzien van een schriftelijke motivering. De geneesheer-directeur heeft klaagster afschrift van de beslissing gegeven en haar op 12 december 2023 schriftelijk in kennis gesteld van de klachtwaardigheid van de beslissing en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon en de familievertrouwenspersoon.

Ten aanzien van klacht (verplichte zorg middels opname accommodatie)

De commissie acht door aangeklaagde voldoende aannemelijk gemaakt dat zonder de opname in de accommodatie gedurende langere tijd een zodanig psychisch toestandsbeeld in stand blijft dat er zich bij klaagster ernstig nadeel voordoet in de zin van art. 1.1. lid 2 onder a. Wvvgz. De commissie acht met name aannemelijk dat het gedrag van klaagster, voortvloeiend uit haar psychisch toestandsbeeld, zodanig ernstig is dat dit leidt tot ernstig nadeel.

Klaagster is meerdere keren opgenomen bij Vincent van Gogh na een verwijzing door de huisarts. Eerst in XXXXXXXX en daarna in XXXXXXXX. Met tussenpozen heeft zij thuis gewoond. Haar partner is op dit moment overbelast en klaagster lijkt vast te zitten in haar lijden waarbij zij constant herhaalt wat haar klachten zijn.

De commissie acht in deze situatie verder aannemelijk dat het niet opnemen van klaagster binnen de accommodatie een aanmerkelijk risico op verdere vertraging in ontslag uit de accommodatie met zich zal meebrengen. Om een goede diagnose te kunnen stellen is onderzoek nodig. Daarnaast is er sprake van maatschappelijke teloorgang doordat in de thuissituatie er sprake is van overbelasting door haar psychisch lijden. De commissie is daarom van oordeel dat er ook in deze zin sprake is van ernstig nadeel.

De commissie toetst de voorgestelde verplichte zorg tevens aan de vereisten van doelmatigheid (heeft de behandeling zin), proportionaliteit (staat het belang van behandelen in verhouding tot de dwang) en subsidiariteit (zijn er alternatieven). De commissie acht het verder van belang dat toediening van effectieve medicatie ten doel heeft het bevorderen van duurzame deelname van

klaagster aan het maatschappelijke leven vanuit een positie van zo veel mogelijk zelfstandig functioneren in een geschikte woonvorm of anderszins, zonder daarbij ernstig nadeel voor zichzelf en/of derden te veroorzaken.

De commissie overweegt dat van de voorgestelde verplichte zorg mag worden verwacht dat deze bij klaagster positief effect zal hebben. Door de opname ontstaat er thuis wat meer ruimte en wordt de druk verlicht. Daarnaast heeft klaagster binnen de instelling meer rust dan thuis. Op grond van het bovenstaande is de commissie van oordeel dat de voorgestelde verplichte zorg doelmatig en proportioneel is.

De commissie overweegt verder dat over bedoelde opname in overeenstemming met artikel 8:9 Wvvgz zoveel mogelijk dient te worden overlegd met de patiënt en overeenstemming met de patiënt dient te worden bereikt.

De commissie overweegt dat uit de stukken en de verklaringen ter zitting blijkt dat er langdurig en vele pogingen zijn ondernomen om tot samenwerking met klaagster te komen. Bedoeld is een zodanige samenwerking dat klaagster op basis van vrijwilligheid bereid is mee te werken aan het onderzoek om een diagnose vast te stellen en te verblijven binnen de accommodatie.

De commissie stelt vast dat klaagster een en andermaal ter zitting heeft verklaard niet opgenomen te willen zijn of uitlatingen van gelijke strekking. Tevens geeft klaagster aan dat zij op haar voorwaarden naar huis wil omdat dit anders niet kan. De commissie stelt daarom vast dat klaagster op dit moment niet, dan wel onvoldoende tot een redelijke beoordeling van haar belangen in staat is, en niet te bewegen tot vrijwillige opname in de accommodatie.

De commissie is van oordeel dat behandelaren zich voldoende hebben ingespannen om de toediening van verplichte zorg te voorkomen. Gelet op het bovenstaande is tevens aan het vereiste van subsidiariteit voldaan. De commissie komt tot de conclusie dat de beslissing van aangeklaagde om tot verplichte zorg in de vorm van het verblijf in de accommodatie over te gaan voldoet aan de criteria van doelmatigheid, proportionaliteit, subsidiariteit en zorgvuldigheid en dat daarom aan het gestelde criterium in artikel 8:9 onder a. Wvvgz is voldaan. De commissie verklaart de klacht voor wat betreft de verplichte zorg middels gedwongen opname op grond van artikel 8:9 Wvvgz ongegrond.

7. Beslissing

De commissie verklaart **ongegrond**

Deze beslissing is genomen door:

Mw. mr. XXXXXXXX, voorzitter,
Mw. drs. XXXXXXXX, psychiater,
Dhr. XXXXXXXX, algemeen lid.

In aanwezigheid van mw. XXXXXXXX, ambtelijk secretaris Vincent van Gogh (maakt geen deel uit van de commissie)

Ondertekening:

Beroepsmogelijkheden

De commissie wijst klager en de zorgaanbieder op de mogelijkheid dat zij op grond van artikel 10:7 Wvvgz binnen zes weken na het bekend maken van deze uitspraak de rechter om een beslissing over de klacht kunnen verzoeken. Dit kunnen zij doen door zelf rechtstreeks een verzoekschrift in te dienen.

Zij kunnen hierbij een verzoek tot schadevergoeding (doen) indienen.

Deze uitspraak zal in kopie worden gestuurd naar:

- *Mw. XXXXXXXXX, klagster,*
- *Dhr. XXXXXXXXX, patiëntenvertrouwenspersoon,*
- *Dhr. XXXXXXXXX, advocaat,*
- *Mevr. XXXXXXXXX, klinisch neuropsycholoog, aangeklaagde,*
- *Raad van Bestuur Vincent van Gogh,*
- *Dhr. XXXXXXXXX, Geneesheer-directeur,*
- *Directie Vincent van Gogh,*
- *Mw. XXXXXXXXX, vicevoorzitter klachtencommissie,*
- *Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd.*